

Handläggare
Magnus Broman
08-508 465 69**Till**
Trafik- och renhållningsnämnden
2014-04-08

Stockholms stads kemikalieplan 2014-2019. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att överlämna tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Per Anders Hedkvist
FörvaltningschefMarita Söderqvist
AvdelningschefPeter Nyström
Enhetschef

Sammanfattning

I samband med kommunfullmäktiges beslut om miljöprogrammet 2012 fick miljö- och hälsoskyddsämnden i uppdrag att ta fram en kemikalieplan för Stockholm. Kemikalieplanen utgår från en övergripande vision: Giftfritt Stockholm 2030 - kemikaliearbete i världsklass. I ett inledande avsnitt beskrivs vilka typer av ämnen som är viktigast att minska förekomsten av och den särskilda inriktningen på barns exponering. Sju åtgärdsområden beskrivs: stöd till implementering, dialog/information, upphandling, byggmaterial, kemikaliehantering, tillsyn och miljögiftsövervakning.

För varje verksamhetsområde definieras vad visionen betyder inom området och förutsättningar att nå dit. Medan visionen är långsiktig ges förslag på åtgärder och strategier som kan genomföras på kortare sikt för att utveckla staden i riktning mot visionen. I alla områden ges särskild vikt åt åtgärder som syftar till att minska barns exponering för farliga ämnen.

Remissen

I miljöprogrammet för Stockholm 2012-2015 finns målområdet giftfria varor och byggnader, där flera delmål berör kemikalierelaterade frågor inom olika delar av stadens verksamheter, t.ex. upphandling, exploatering och dialog med näringslivet. I programmet ges några översiktliga exempel på farliga kemiska ämnen och på arbetssätt som kan användas för att förhindra att de sprids.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick i uppdrag att ta fram ett förslag till kemikalieplan för Stockholm där stadens förvaltningar och bolag får tydligare vägledning om vad miljöprogrammets delmål innebär. Syftet är att mer detaljerat än vad som får rum i kortfattade målformuleringar i ett miljöprogram kunna redogöra för vilka ämnen som ska väljas bort, varför, i vilka varor de förekommer och hur krav ska formuleras.

Remisstiden stäcker sig till den 25 april 2014.

Framtagandet av kemikalieplanen har letts från enheten för miljöanalys hos miljöförvaltningen där samtliga avdelningar varit delaktiga. Personal från Stockholm Vatten AB har medverkat i styr- och arbetsgrupper.

Arbetet har utförts i samarbete och dialog med aktörer i och utanför staden, bland andra stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, bostads- och fastighetsbolagen, Kemikalieinspektionen och Miljöstyrningsrådet. Samverkan har också skett med miljöförvaltningarna i Göteborg, Malmö, Helsingborg och Västerås som också håller på att ta fram liknande planer.

Trafikkontorets synpunkter

Kemikalieplanen är bra och trafikkontorets stödjer den. Det är bra att den utarbetats tillsammans med andra svenska städer så att den kan få nationell genomslagskraft. Det borde ligga i linje att anpassa kemikalieplanen så att den harmoniserar med EU:s kemikalielagstiftning REACH. Genom att arbeta mot REACH-dokumentet kan man också ta del av de senaste forskningsrönen och anpassa arbetet till att fasa ut ämnen.

Kemikaliecentret kan arbeta med miljöstyrningsrådet och kemikalieinspektionen för att via forskningskanaler vara med och påverka på EU nivå. Det är av vikt att man har samma regler som finns i EU för att det vid upphandling ska vara lätt att ställa krav som tänkbara anbudsgivare kan harmonisera med.

Kontoret finner det bra att kemikalieplanen är indelad i sju separata delområden;

- Stöd till implementering av kemikalieplanen
- Information och dialog
- Upphandling
- Byggmaterial
- Tillsyn och kontroll
- Stadens kemikaliehantering
- Miljögiftsövervakningen

Indelningen medför att det är lätt att hitta i planen. Inom varje område har åtgärder med tydlig inriktning på barn färgmarkerats speciellt, vilket kontoret ser som en bra åtgärd för att tydliggöra barnens krav.

I kemikalieplanen beskrivs kortfattat att Stockholm, Göteborg och Malmö tillsammans med Trafikverket tagit fram gemensamma riktlinjer för miljökrav vid upphandling av entreprenader. Det som sägs i kemikalieplanen om upphandling och kemikalieförteckningar är inte menat att ersätta dessa riktlinjer utan ska komplettera och vara kompatibel med redan existerande riktlinjer. Då detta inte är bara riktlinjer utan krav som kommunfullmäktige beslutat om, bör ett förtydligande göras hur planen ska användas och hur de föreslagna insatserna förhåller sig till stadens miljökrav vid upphandling som kommunfullmäktige beslutat om år 2012.

Det är olyckligt att man valt att ta bort två kapitel, avfall och förorenade områden, utifrån lägesrapporteringen som gjordes i augusti. Enligt remissen stödjer man sig på att de styrs av egna

dokument och processer, vilket stämmer till viss del. Staden kommer dock att behöva upphandla tjänster inom de borttagna områdena och då är det önskvärt att ha tillgång till kemikaliecentrums expertis.

Beträffande tillgång till kemikaliecentrums stöd och expertis är det viktigt att denna görs tillgänglig och enkel att använda. Det är av stor vikt att centrums existens kommuniceras ut och hur avdelningar kan nyttja dem, exempelvis genom information på intranätet. Det är även viktigt att kemikaliecentrum får de resurser som krävs för att kunna vara behjälpliga i kemikaliefrågor och har svarstider som är rimliga.

Förslaget att upprätta en kemikaliedatabas för att kunna söka kemikalier som bör undvikas är mycket bra. Det är viktigt att databasen är tillgänglig och användarvänlig. Vid framtagandet bör samverkan ske mellan stadens olika förvaltningar och bolag så att alla stadens behov kommer med. En grundlig inventering hos stadens olika aktörer kan vara aktuell. Samverkan med landstingets om deras databas kan vara ett sätt att få relevant information på ett enkelt sätt.

Genom att ta fram en kemikalieplan gemensamt för stadens alla verksamheter ges ett bättre verktyg för att verka att visionen ”Giftfritt Stockholm 2030” nås. Kemikalieplanen kommer att underlätta arbetet både för kontoret och entreprenörer vid upphandlingar. Entreprenörer som verkar inom flera olika arbetsområden kommer då att känna igen kraven.

Trafikkontorets kan spara tid och resurser om det finns en tydlig mall att använda då kraven på miljö- och kemikaliehantering utformas. Det bör förtydligas att dessa mallar ska harmonisera med de gemensamma miljökrav för entreprenader som redan finns och används i staden. I dessa finns krav som ska ställas på val av kemikalier och material.

Trafikkontorets förslag

Trafik- och renhållningsnämnden överlämnar ovanstående redovisning som svar på remissen.

Slut

Bilagor

1. Inledning

Rapporten i sin helhet med bilagor finns att hämta från
<http://insynsverige.se/stockholm-trn>